

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. МИХАЙЛА
ОСТРОГРАДСЬКОГО
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**Факультет гуманітарних наук, психології та педагогіки
кафедра психології та соціології**

МАТЕРІАЛИ

**XV науково - практичної конференції з проблем вищої освіти
(з міжнародною участю)**

**«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»**

16-17 листопада 2018 року

м. Сєвєродонецьк

УДК 316.6
С 69

Рекомендовано до друку Вченою радою
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 3 від 30 листопада 2018 року)

С69 Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства: зб. наук. праць / За заг. ред. проф. Ю.О. Бохонкової. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. – 302 с.

Збірник містить матеріали XV науково-практичної конференції з проблем вищої освіти (з міжнародною участю) «Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства» (16-17 листопада 2018 р.). До збірки увійшли тези доповіді, есе, присвячені сучасному науковому осмисленню основних трансформаційних процесів, що відбуваються у сучасному суспільстві у зв'язку із його інформатизацією та глобалізацією.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за достовірність фактів, цитат та інших відомостей несуть автори.

УДК 316.6

© Східноукраїнський національний
університет імені Володимира
Даля, 2018

Таким чином, формування толерантності студентської молоді Сходу України є умовою й фактором гармонійного розвитку особистості; сприяє зміцненню міжнаціональних, міжособистісних, міжконфесійних стосунків тощо.

Література

1. Білоус Т.М. Виховання толерантності в студентів вищих педагогічних навчальних закладів у процесі вивчення іноземної мови. автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.07 “Теорія і методика виховання”/ Т.М. Білоус. – К, 2009. – 22 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2003. – Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – 344 с.
3. Довгополова Я. В. Формування толерантних відносин студентів у полікультурному середовищі вищого навчального закладу: дис... канд. пед. наук: 13.00.04. / Довгополова Яна Володимирівна. – Харків, 2007. – 206 с.
4. Наші символи культури. Володимир даль – Козак Луганський : навчальний посібник / Т. Б. Жулій, І. І. Постнікова, В. М. Швирка. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – 124 с.

Швирка Вікторія Миколаївна – к. пед. н., доц., завідувач кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Шехавцов М. О.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТСТВА В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Гібридні війни стають найпоширенішим засобом досягнення цілей у внутрішній та зовнішній політиці. Бурхливі події, які відбуваються на Сході України, є наслідком прояву такої війни: потік інформації стає все менш і менш керованим, а управління збройними та не збройними конфліктами перемістилося з поля бою в інформаційний простір. На наш погляд, вивчення структурних компонентів війни, яку породило інформаційне суспільство, її проявів та тактики ведення, надасть можливість об’єктивно оцінити сучасні реалії,

не піддатись впливу шкідливих технологій, що активно застосовуються серед населення нашої держави.

Актуальність формування інформаційної грамотності пов'язана з розширенням впливу на молодь засобів масової комунікації. Відтак це зумовлює необхідність застосування особистісно орієнтованого підходу до розвитку критичного мислення студентів, становлення захисного механізму до значного впливу засобів масової комунікації, які, з одного боку, спричиняють відчутне зростання інтелектуального і культурного потенціалу особистості, а з іншого – можуть руйнівню впливати.

Викладення основного матеріалу. Зміст терміна «інформаційна грамотність» семантично зближається із поняттям «інформаційна культура». Поняття «інформаційна грамотність» сформувалось у 90-ті роки в результаті двобічного підходу до вивчення інформаційної культури. З одного боку, вважалось, що інформаційна грамотність – це позиція бібліотековедення та науково-інформаційної діяльності, з іншого, – володіння комп'ютерними технологіями.

Інші науковці вважають, що провідним критерієм інформаційної культури виступає наявність інформаційної компетентності фахівця і визначають, що інформаційна культура – це система інтеграційних взаємодій між розвитком інформаційної грамотності відповідно до сучасних досягнень науки і техніки, розвитком інформаційного досвіду, де головним критерієм виступає на базі одержаної інформації потенціал продукування нової науково корисної інформації, що становить певний рівень інформаційної компетентності спеціаліста [1].

Необхідність вдосконалення системи захисту інформаційно-культурного простору нашої держави, а особливо її культурно-ціннісної складової обумовлена тим, що методи «гібридної війни», перш за все, спрямовані на світоглядні орієнтири особистості, її світосприйняття. Так, для пошуку каналів впливу на суспільну свідомість агресор використовує набір «сюжетних ліній», які розраховані на різні соціальні групи, етнонаціональні й релігійні спільноти тощо. Критеріями нової інформаційної культури є вміння людини адекватно формулювати свою потребу в інформації, знаходити її, переробляти, відбирати, оцінювати і створювати якісно нову [3].

На думку С. Процької, пріоритетним завданням є формування інформаційної культури майбутнього вчителя як основної складової його загальної культури [2]. Проблема формування інформаційної культури студентської молоді набуває в умовах швидко розповсюджується інформатизації суспільства. З огляду на це, для формування інформаційної культури студентської молоді мають бути створені певні

психолого-педагогічні умови, що забезпечуватимуть захист студентської молоді від агресії в умовах інформаційно-гібридної війни.

Психолого-педагогічними умовами формування інформаційної культури вважають такі: цілісність, неперервність і системність розвитку інформаційної грамотності студента; побудова змісту і структури навчально-виховного процесу відповідно до завдань і основних компонентів інформаційної культури; організація у ВНЗ інформаційного середовища, що стимулює до творчої інформаційної діяльності; формування позитивної мотивації студентів до інформаційної діяльності; залучення студентів до інтенсивної інформаційної діяльності, створення професійно значущих інформаційних продуктів у процесі вивчення різних дисциплін [2].

Висновки. Теоретичне дослідження психолого-педагогічної проблеми формування інформаційної грамотності студентства в умовах гібридної війни на Сході України показало, що розвиток інформаційної грамотності в Україні під час «гібридної війни» передбачає формування у студентства інтелектуально-світоглядної готовності до відстоювання національних цінностей, захисту української національної ідеї. Головним стратегічним національним ресурсом стає інформаційний простір, тобто інформація, мережева інфраструктура та інформаційні технології.

Інформаційна грамотність є складовою більш ширшого поняття, а саме «інформаційна культура», яке передбачає використання певних психолого-педагогічних механізмів формування якісного й адекватного сприйняття студентською молоддю будь-якої інформації, вміння адекватно формулювати власну потребу в інформації, знаходити її, переробляти, відбирати, оцінювати і створювати якісно нову інформацію адекватну подіям, що відбуваються в суспільстві.

Л і т е р а т у р а

4. Доля А. В. Роль інформаційної культури в процесі професійної підготовки вчителів початкових класів / А. В. Доля // Особливості підготовки сучасного фахівця, 2012. – С. 67-74.
5. Процька С. М. Формування інформаційної культури студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. М. Процька – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/2335/1/S_Procka_konf_GI.pdf
6. Хочь І. Проблеми формування інформаційної культури українського суспільства / І. Хочь // Наук. Вісник Ужгородського ун-ту. Серія: Політологія, Соціологія, Філософія, 2010. Вип. 14. – С. 250-253.

Шехавцов Михайло Олексійович – аспірант кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

XV науково - практичної конференції
з проблем вищої освіти (з міжнародною участю)
«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»
16-17 листопада 2018 року

Оригінал-макет Могильна О.В.

Підписано до друку 18.12.2018.
Формат 60×84 1/16. Гарнітура Times.
Умов. друк. арк 17,5. Обл.-вид. арк. 18,9.
Тираж 300 прим. Вид. № 3195. Замов. № 42. Ціна договірна.

**Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля**

Свідоцтво про реєстрацію: серія ДК № 1620 від 18.12.03 р.
Адреса університету: просп. Центральний 59-А
м. Северодонецьк, 93400, Україна
e-mail видавництва: vidavnictvosnu.ua@gmail.com.

Надруковано:
Відділ технічного обслуговування СНУ ім. В. Даля
Адреса: просп. Центральний, 59-а
м. Северодонецьк, 93400